«حقوق اساسی» آیت ا... عمید زنجانی روانه بازار نشر شد

کتاب «حقوق اساسی»، نوشته آیت ا... عباسعلی عمید زنجانی، با تحقیق، تصحیح و اضافات ابراهیم موسی زاده، به بازار کتاب آمد. به گزارش ایبنا، این کتاب، با عنوان‌های فرعی «مبانی»، «ساختار حکومت و نهادهای اساسی» و «مردم و حکومت»، با شمارگان ۵۰۰ نسخه در ۵۵۸ صفحه و به بهای ۴۵ هزار تومان، از سوی انتشارات خرسندی، روانه بازار نشر شده است.

گفت و گو

ویژگی های «کتاب مناسب» از نگاه هیئت خرید کتاب

عضو کمیته هیئت خرید کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: هدف اعضای هیئت، از انتخاب و خرید کتاب، صرفاً کمک به ناشران نیست؛ بلکه هدف مهم‌تر، تجهیز کتابخانه‌های سراسر کشور با کتاب‌های مناسب است. به گزارش ایبنا، مهرزاد دانش با بیان این مطلب، اظهار کرد: این روند باید در دوره جدید، جدی‌تر و دقیق‌تر دنبال شود. به گفته وی، کتاب مناسب، تعریف مشخصی دارد؛ به‌عنوان مثال، استانداردهای روش تحقیق، باید در کتاب‌های پژوهشی رعایت شود. دانش با انتقاد از بی‌توجهی برخی ناشران به فونت مطلوب، طرح جلد و دیگر مولفه‌های کتاب مناسب، افزود: همین‌طور کتاب‌های هنری نیز، باید شامل مولفه‌های خلاقیت ادبی و سبک‌های هنری باشد. چاپ پاکیزه، صفحه‌آرایی، فونت مناسب برای مخاطب و حفظ شأنیت موضوع، از دیگر معیارهای تعریف کتاب مناسب است. وی با تاکید بر توجه هیئت خرید به شاخص‌های کیفی کتاب، گفت: البته اگر کتابی خریداری نمی‌شود، به معنای نامناسب بودنش نیست. گاهی هم بین خوب و خوب‌تر دست به انتخاب می‌زنیم.

■ محدودیت خرید از دولتی‌ها

این عضو هیئت خرید کتاب اظهار کرد: یکی از سیاست‌های سال گذشته هیئت خرید، ایجاد محدودیت بهره‌مندی ناشران دولتی از یارانه‌ها بود. توجه به ناشران بخش خصوصی، هدف اصلی ایجاد این محدودیت است. مدیر کل دفتر امور چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در تشریح مفهوم ایجاد محدودیت برای ناشران دولتی تصریح کرد: فهرست ناشران دولتی را از اداره توسعه کتاب و کتاب‌خوانی دریافت می کنیم. برخی از ناشران این فهرست، خود را به‌عنوان ناشران خودگردان معرفی می کنند. به‌عبارت دیگر، اعلام می کنند هرچند زیر نظر نهاد دولتی فعالیت دارند، اما بخش نشر آن‌ها، خودگردان است. به گفته دانش، برای بررسی این مباحث و اعتراضات احتمالی، کمیته مشترکی با حضور کارشناسان اداره کتاب و کمیته هیئت خرید کتاب تشکیل شده است و بر اساس شاخص‌ها و همچنین مدارک لازم، نوع فعالیت این دسته از ناشران مشخص خواهد شد.

■ ادعای ارزشی بودن موضوع کتاب، کافی نیست

وی افزود: برخی ناشران معتقدند که تصمیم به حذف ناشران دولتی از فهرست دریافت کنندگان یارانه دولتی، موجب ایجاد محدودیت برای ناشران کتاب‌های «ارزشی» می‌شود. دانش با تاکید بر توجه هیئت خرید به مولفه حفظ شأنیت در تدوین کتاب گفت: برخی از اهالی نشر، بعضی کتاب‌ها را به‌عنوان آثار ارزشی تعریف می کنند. تاکید می کنم که یکی از اولویت‌های هیئت خرید توجه به موضوع کتاب است؛ به شرطی که شأنیت موضوع نیز رعایت شده باشد. به‌عنوان مثال، کتاب‌هایی درباره نماز، شهادت، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، باید با حفظ شأنیت موضوع منتشر شده باشد. عضو کمیته هیئت خرید کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، درباره استفاده از واژه «ارزشی» در انتخاب و خرید کتاب گفت: به‌طور قطع، هیئت خرید در انتخاب و خرید کتاب، اولویت موضوعی دارد و مسلماً به مباحث شهادت، شعائر دینی، تاریخ، آثاری که دارای نمودهای فرهنگ بومی و مباحث ایدئولوژیک هستند، توجه بیشتری می کند. صرف ادعای ارزشی بودن کتاب‌ها، برای اعضای کمیته قابل قبول نیست.

■ افزایش یا کاهش خرید؟

وی گفت: کاهش یا افزایش میزان خرید به تخصیص بودجه بستگی دارد. امیدوارم هر چند که انقباض اقتصادی را پیش‌رو داریم اما بر جریان خرید کتاب تاثیر مستقیمی نداشته باشد و با توجه به صحبت‌های انجام شده، میزان خرید در مقایسه با سال گذشته تغییر نکند؛ اما تاکید داریم که رویکرد هیئت خرید در دوره جدید، انتخاب دقیق‌تر و جدی‌تر است.

استاد بهاءالدین خرمشاهی در مصاحبه با خراسان از اشکالات ترجمه های جدید گفت

مترجمان جوان کمتر مطالعه می‌کنند!

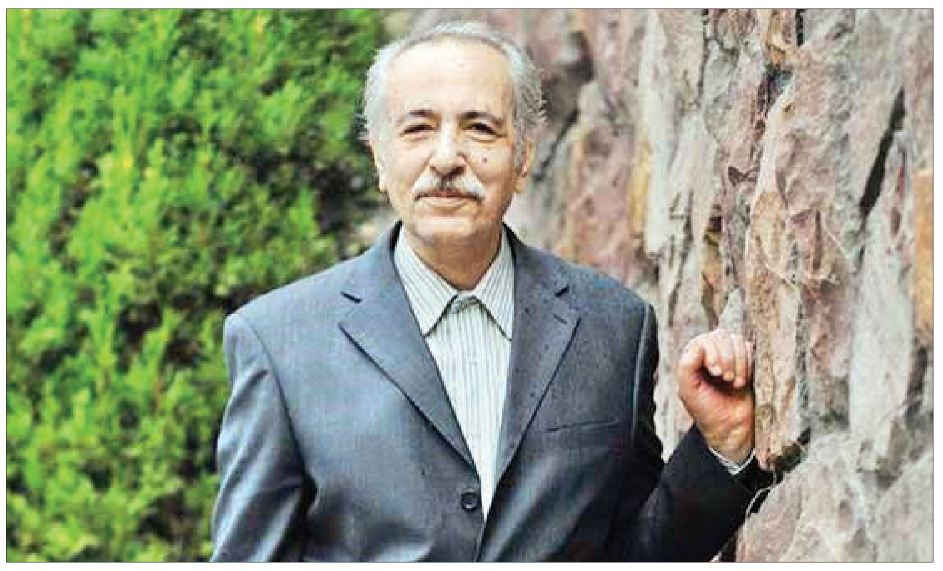

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

«۱۲ سال برای تألیف «دانشنامه کارا» کار کردم؛ کار مداوم. باور کن گاهی صدای خرد شدن استخوان‌هایم را زیر سنگینی حجم مطالب، حس می کردم. با این حال، اصلا خستگی را نمی فهمیدم ... می دانی، وقتی آدم عاشق کارش باشد، خطرناک است؛ چون بس نمی کند... نمی گوید خسته شدم!» این‌ها را از زبان مردی می‌شنوم که برای همه اهالی فرهنگ و فرهیختگان ایرانی، شناخته شده است؛ استاد بهاءالدین خرمشاهی. با او، درباره شرایط یک ترجمه خوب و وضعیت فعلی ترجمه در ایران گفت‌وگو کردم و استاد، از سختی های فراگرفتن فن ترجمه گفت و این که دانشجویان و مترجمان جوان، باید برای رسیدن به مرحله پختگی، بیشتر مطالعه کنند. استاد درباره ترجمه‌اش از قرآن نیز، توضیحاتی داد؛ این که ترجمه او، به‌زبان معیار است و برای کسانی که در نخستین گام‌های مطالعه ترجمه قرآن کریم هستند، نوشته شده است. وقتی از استاد بهاءالدین خرمشاهی، درباره خستگی از سال‌ها تلاش و مطالعه بی‌وقفه پرسیدم، خنده‌ای کرد و گفت: «یکی از من پرسید: چند سال کار کرده‌ای؟ گفتم: ۵۰ سال! گفت: در این ۵۰ سال، استراحت هم داشته‌ای؟ گفتم: روی هم رفته، یک ماه استراحت کرده‌ام! خندید و گفت: آخر مگر می‌شود؟ گفتم: عاشق بودن، آدم را از پا در می‌آورد! به شما و همه کسانی که مخاطبتان هستند، یک پیشنهاد پدرانه دارم؛ هر هفته لااقل یک روز استراحت کنید و به کارهای عقب افتاده برسید؛ قرآن بخوانید و بگذارید جسم و روحتان، آرامش پیدا کند!»

این روزها، افراد زیادی در عرصه ترجمه فعالیت می کنند. به اعتقاد شما، یک ترجمه خوب، چگونه انجام می‌شود و مترجمان چگونه می توانند توانایی خود را در فن ترجمه، افزایش دهند؟

ترجمه در روزگار ما، یک هنر است و نمی‌توانیم آن را فقط یک صناعت بدانیم. البته خیلی از صناعت‌ها هستند که نهایتاً، به هنر تبدیل می‌شوند؛ مثل خوشنویسی که ابتدا در قالب نگارش خط برای نوشتن کتاب و ثبت اسناد و مانند آن استفاده می شد، اما بعد به تدریج، به هنر تبدیل شد و توسط استادان این فن، به اوج عظمت و اعتلا رسید. بنابراین، اگر هم بنا باشد که ترجمه را یک صناعت بدانیم، باید از آن با عنوان صناعت هنرگونه یاد کنیم. هنگامی که من، حدود ۵۰ سال قبل، کار ترجمه را آغاز کردم، در ایران، ۴۰ یا ۵۰ نفر مترجم آثار علوم انسانی داشتیم که همه آن‌ها سرشناس بودند و امثال من هم، کار ترجمه را از روی دست این مترجمان، فرا گرفتند؛ افرادی مانند زنده‌یاد محمد قاضی یا نجف دریابندری. با این حال، نسل ما غالباً ترجمه را با روش «Self Study» یا خودآموز فرا می گرفت. این روش آموختن ترجمه، دردسرها و معضلات فراوانی داشت و مترجم، باید مرارت‌های فراوانی را تحمل می کرد تا کارش قابل عرضه باشد. واقعاً کار سختی بود؛ این که به صورت خودآموز، بتوانی به عنوان یک مترجم، هم حرف بزنی و هم ترجمه کنی. این را هم بگوییم که هر فردی که به عالم ترجمه وارد می‌شود، لزوماً قرار نیست مترجم حرفه‌ای شود؛ گاه در همین حد که فرد بتواند ترجمه همزمانی انجام بدهد یا در شرایط ضروری، متنی را به زبان فارسی برگرداند و درست هم ترجمه کند، کافی است. من همیشه به دانشجویان و علاقه‌مندان گفته‌ام که گام نخست در مسیر افزایش توانایی ترجمه، مطالعه آثار دیگران است. خوب یادم هست وقتی نخستین کارهای ترجمه را انجام می‌دادم، از آقای فانی خط می گرفتم؛ نزد ایشان می‌رفتم و راهنمایی می کردند و من هم، هر چه می گفتند، می‌پذیرفتم و اطاعت می کردم. اما حالا، بسیاری از افرادی که به عرصه ترجمه ورود می کنند، گوششان به حرف پیش کسوتان شنوا نیست. در یک کارگاه آموزشی که در دانشگاه تهران برگزار شد و بنده و آقای نجف دریابندری صحبت می کردیم، به شرکت کنندگان گفتم که شما، باید پیش از ورود به کار ترجمه، دست کم ۱۰۰ کتاب ترجمه شده را مطالعه کنید؛ فوراً فریادشان بلند شد که مگر چنین چیزی ممکن است!؟ بله، ممکن است؛ چرا نباشد؟ مطالعه ترجمه‌ها، تجربه مترجم را برای کار ترجمه افزایش می‌دهد و این بانگ و خروش‌ها، مانع از آن نمی‌شود که اهمیت این کار را نادیده بگیریم. افزایش ترجمه، البته با مطالعه آثاری که درباره فن ترجمه به رشته تحریر درآمده هم، قابل احصاست. یادم هست، چند دهه قبل، بنده و آقایان فانی، دریابندری و دوستان دیگر، در «سی سال ترجمه، سی سال تجربه» از ترجمه‌ها و تجربه‌هایمان در این عرصه گفتیم و کتاب مردم‌پسندی هم از آب درآمد. در آن کتاب، بسیاری از ایرادهای ترجمه‌های امروزی را گفته‌ام. واقعیت این است که مطالعه، راهکار مؤثری برای افزایش توانایی ترجمه محسوب می‌شود. وقتی مترجم مطالعه نکند، نمی‌تواند تمرین درستی داشته باشد و بدون تمرین هم، اصولاً نمی‌شود هیچ کاری را درست انجام داد؛ من این وصیت و سفارش را برای همه کسانی که وارد این عرصه می‌شوند دارم. نباید فراموش کرد که در مسیر فراگیری فن ترجمه، راه میانبر وجود ندارد. برخی فکر می کنند که می‌توانند با زرنگ‌بازی و سهل گیری، راه پرپیچ و خم آموختن فن ترجمه را طی کنند، اما واقعیت چیز دیگری است.

> ترجمه من از قرآن کریم، ترجمه متن قرآن به زبان فارسی معیار است. زبان معیار، همان زبان رسمی کشورهاست که رسانه‌ها برای انتقال مفاهیم از آن استفاده می کنند و کتاب‌های درسی و آموزشی نیز، به همین زبان نوشته می‌شود. دلیل انتخاب این شیوه، آن بود که می‌خواستم این ترجمه، مخصوص افرادی باشد که برای نخستین بار می‌خواهند مطالعه ترجمه قرآن را شروع کنند؛ نه افرادی که مثلاً ۳۰، ۴۰ سال با ترجمه قرآن کریم انس دارند

در بین آثار شما، کتاب «ترجمه کاوی»، درباره فن ترجمه به‌رشته تحریر درآمده و بسیار در خور توجه و تأمل است. لطفاً درباره چگونگی تألیف و نگارش این کتاب، مطالبی را بیان فرمایید.

«ترجمه کاوی»، حاصل سال‌ها تجربه من در کار ترجمه و ۱۰، ۱۵ سال یادداشت‌برداری است. با این که نگارش این اثر، با پایان کار «دانشنامه کارا» همزمان بود و با این که فرصت زیادی برای جمع‌بندی نداشتم اما از آن‌جا که یادداشت‌هایم تقریباً کامل بود و از طرفی، برای این موضوع یک سینه سخن داشتم، تصمیم گرفتم که بنویسم و نوشتم؛ با زبان خیلی خودمانی و روان؛ تا حالا دوبار چاپ شده است اما انتظار من از «ترجمه کاوی»، بیشتر از این‌ها بود. این کتاب فقط به کسانی که قصد دارند درباره هنر ترجمه زبان عربی و انگلیسی به فارسی اطلاعاتی کسب کنند، کمک نمی کند. اصول ترجمه، به‌صورت کلی در آن تشریح شده است و به همین دلیل، مترجمان سایر زبان‌ها هم می‌توانند از آن استفاده کنند. تا جایی که اطلاع دارم، در برخی از گروه‌های زبان خارجی دانشگاه‌ها، این کتاب تدریس می‌شود و علاقه‌مند دارد. درباره «دانشنامه کارا» هم، بد نیست اشاره کنم که تدوین و تألیف پنج جلد آن، ۱۲ سال طول کشید و مجلدات آخرش، با کمک عده‌ای فرهنگ‌شناس و زبان شناس تکمیل شد و دو، سه سالی است که منتشر شده است.

> نباید فراموش کرد که در مسیر فراگیری فن ترجمه، راه میانبر وجود ندارد. برخی فکر می کنند که می‌توانند با زرنگ‌بازی و سهل گیری، راه پرپیچ و خم آموختن فن ترجمه را طی کنند اما واقعیت چیز دیگری است

شما مترجم قرآن کریم هستید و ترجمه شما از این کتاب مقدس، بارها تجدید چاپ شده است. این ترجمه چه تفاوتی با ترجمه‌های دیگر قرآن کریم دارد؟

ترجمه من از قرآن کریم، ترجمه متن قرآن به زبان فارسی معیار است. زبان معیار، همان زبان رسمی کشورهاست که رسانه‌ها برای انتقال مفاهیم از آن استفاده می کنند و کتاب‌های درسی و آموزشی نیز، به همین زبان نوشته می‌شود. دلیل انتخاب این شیوه، آن بود که می‌خواستم این ترجمه، مخصوص افرادی باشد که برای نخستین بار می‌خواهند مطالعه ترجمه قرآن را شروع کنند؛ نه افرادی که مثلاً ۳۰، ۴۰ سال با ترجمه قرآن کریم انس دارند. تلاوت قرآن، با ترجمه، تأثیر بسیار مثبتی بر روحیه و زندگی افراد دارد. افزون بر این، اگر شما روزانه دو صفحه قرآن را با ترجمه فارسی بخوانید، هم در کمتر از یک سال قرآن را ختم می کنید و هم به تدریج، با معانی کلمات و عبارات این کتاب مقدس، آشنا می شوید. من خودم، هر روز، پیش از انجام هر کاری، دو صفحه از قرآن کریم را تلاوت می کنم و لذت می‌برم. برگردیم به موضوع ترجمه بنده از قرآن کریم؛ مزیت این ترجمه، همان‌طور که اشاره کردم، ترجمه به زبان معیار است. وقتی از زبان معیار صحبت می کنم، منظورم زبان خیلی ساده و عامیانه نیست؛ حرمت و جایگاه قرآن ایجاب می کند که متن ترجمه آن، در عین انطباق با زبان معیار، خیلی هم ساده و عامیانه نباشد. با وجود این، برخی می گویند که ترجمه من از قرآن کریم، ترجمه‌ای ادبی است. البته با نگارش متن ادبی، بیگانه نیستم و آثاری در شعر و نثر فارسی دارم که موجود و در دسترس است؛ اما به دلیلی که اشاره کردم، نمی‌خواستم این ترجمه، ترجمه‌ای ادبی باشد. نمونه ترجمه با نثر ادبی از قرآن کریم را، می‌توانید در کار آقای موسوی گرمارودی ببینید که قرآن را ادبی ترجمه کرده‌اند. ترجمه به زبان معیاری که از قرآن انجام دادم، با استقبال مردم مواجه شد و از سال ۱۳۷۵ تا امروز، در مجموع ۳۰ بار تجدید چاپ شده است. احساس من این است که مردم، از کار راضی بوده و آن را پسندیده‌اند.

پیک اندیشه

حضور ایران در سی اُمین نمایشگاه کتاب دمشق

سی اُمین دوره نمایشگاه کتاب دمشق، با شرکت جمهوری اسلامی ایران و مشارکت گسترده ناشران عرب و غیرعرب، با شعار «جامعه‌ای که می خواند ... جامعه‌ای که می‌سازد»، به‌زودی درهای خود را به روی علاقه‌مندان و کتاب‌دوستان باز می کند. به گزارش ایبنا، به نقل از خبرگزاری «سانا»، سی‌امین دوره نمایشگاه کتاب دمشق، از روز سه‌شنبه، ۹ مردادماه، با مشارکت بیش از ۲۰۰ ناشر، از کشورهایی مانند جمهوری اسلامی ایران، لبنان، مصر، مراکش، روسیه، دانمارک و عراق، در کتابخانه ملی «اسد» گشایش می‌یابد و تا روز شنبه، ۲۰ مرداد، به فعالیت خود ادامه خواهد داد. شعار این دوره از نمایشگاه کتاب دمشق، «جامعه‌ای که می‌خواند... جامعه‌ای که می‌سازد» انتخاب شده است.

■ نقش افزایش نسبی امنیت

افزایش تعداد ناشران شرکت کننده و حضور متنوع ملیت‌های گوناگون، بعد از بازگشت نسبی امنیت در این کشور، خصوصیت بارز و وجه تمایز این دوره از نمایشگاه کتاب دمشق نسبت به سال گذشته بیان شده است. در این باره، ایاد مرشد، مدیر کتابخانه ملی «اسد» گفت: «بازگشت امنیت و استقرار آن در دمشق و مناطق اطراف، به خصوص بعد از پیروزی‌های اخیری که ارتش سوریه در برابر تروریست‌ها به دست آورده است، تاثیر مثبت بسیاری در افزایش مشارکت ناشران عرب و خارجی، در این دوره از نمایشگاه و احساس امنیت برای حضور گسترده‌شان به وجود آورده، به‌طوری که حضور آن‌ها نسبت به سال گذشته دو برابر شده است.» او در ادامه افزود: «امسال برنامه‌های فرهنگی متنوع‌تری طی روزهای برگزاری نمایشگاه تدارک دیده شده است که از آن میان، می‌توان به حضور نویسندگان برجسته سوری و عربی، بیش از ۵۰ جشن امضای کتاب، همایش‌ها و سمینارهای فرهنگی، شب‌های شعر و جشنواره فیلم‌های سینمایی سوری اشاره کرد.» امسال برای اولین بار در نمایشگاه کتاب دمشق، فارابی، دانشمند و فیلسوف ایرانی، به‌عنوان یک شخصیت برجسته تاریخی انتخاب شده است و از مقام و دستاوردهای او در طول روزهای برگزاری نمایشگاه، تجلیل به عمل خواهد آمد. مجموعه‌ای از نسخه‌های خطی متعلق به او نیز که در آرشیو کتابخانه ملی «اسد» نگهداری می‌شود، به نمایش گذاشته خواهد شد. دوره اول نمایشگاه کتاب دمشق، در سال ۱۹۸۵ میلادی، بعد از گذشت یک سال از راه‌اندازی کتابخانه ملی «اسد»، به‌منظور افزایش فعالیت‌های مربوط به حوزه نشر و ایجاد روابط بیشتر و عمیق‌تر بین مردم و میراث مکتوب افتتاح شد.

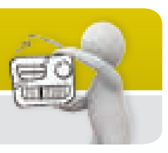

نگاهی متفاوت و طنز به اخبار کشور در ستون رادیو الآن
هر روز در صفحه «همشهری سلام»

زیباترین
و به یادماندنی‌ترین
سخنان مشاهیر
سخن بزرگان
در صفحه «همشهری سلام»